Lues Erënnerung a mëndlech Geschicht

En Handbuch fir Schoulen an Enseignanten

Mir liewen an enger Zäit vu grousse Widersprëch. Wärend eis Welt mat superschnellen digitalen Netzwierker ëmmer méi séier a méi kleng gëtt, ass se och duerch méi bedeitend sozioekonomeschen Ongläichheeten charakteriséiert. Mir si konfrontéiert mat virale Pandemien, engem séieren Ausstierwen vun Aarten, ëmmer méi Automatiséierung vun der Aarbecht, séier Léisunge fir mental Gesondheetsproblemer, politesch Ëmbréch an d'Verschwannen vun alen Sécherheeten.

Dëse Slow-Memory-Projet ass drop eraus fir ze verstoen, wéi Gesellschaften hir Vergaangenheet benotze fir mat ökologeschen, wirtschaftlechen a soziale Veränneurungen ëmzegoen, déi duerch plëtzlech Eventer oder duerch lues a graduell Veränneurungen entstoen. De Projet huet mëndlech Geschicht als eng wichteg theoretesch Approche identifizéiert fir esou Ännerungen ze ënnersichen.

Mëndlech Geschicht bedeit, datt mir d'Erënnerunge vun de Leit ophuele fir méi iwwer hir Vergaangenheet ze léieren. Déi mannst vun eis sinn a Geschichtsbicher erëmzefannen oder sinn an Dokumentarfilmer portraitéiert, mee mir kënnen eis un Evenementer an Aspekter aus dem Alldag erënneren, déi mir als selbstverständlech ugesinn. Mir kënnen all iwwerleeën, wéi d'Saachen am Laf vun eisem Liewe sech geännert hunn.

Wat ass d'Relatioun tëscht mëndlecher Geschicht a lues Aktivitéit? Mëndlech Geschicht ass natierlech lues – et brauch Zäit fir d'Leit ze lokaliséieren, Bezéiungen opzebauen, Interviewen ze maachen, se ze transkribéiere an ze kucken, wat mir mat den Donnéeë maache sollen. Et erlaabt engem, vun den „Highlights" ewech ze kommen, vun den dominanten Erzielungen a Stëmmen, déi typescherweis opgeholl ginn. Déi mëndlech Geschicht bitt e Raum an deem d'Erzielungen net vun uewen no ënne geschéien, mee vun ënnen no uewen – och Aspekter vum Alldeeglechen an Normalen. Si entsprécht den Ziler vun der lueser Erënnerung – si gëtt de Stëmmlosen eng Stëmm. Jidderee ka seng Geschicht erzielen.

Wat wëllt Dir wëssen a wee kann Iech et soen?

Dir kënnt no spezifeschen Evenementer an hirem Liewe froen, oder Dir kënnt no méi allgemengen Theme froen, wéi d'Veränneurungen an hirem Familljeliewen oder wéi d'Deindustrialiséierung d'Aarbechtsliewen iwwer d'Jore verännert huet. Vläicht denkt Dir un de Klimawandel, da kënnt Dir froen: *Hutt Dir de Klimawandel selwer an Ärem Liewen erlieft? Wéi hunn dës Ännerungen Iech beaflosst?* oder *Kënnt Dir Wanteren aus Ärer Kandheet beschreiwen? Sinn se anescht wéi d'Wanteren, deen Dir haut erlieft? Wa jo, wéi?*

Wee kann Iech soen, wat Dir wësse wëllt? Maacht eng Lëscht. Sidd Dir nëmmen op bestëmmte Leit aus oder wëllt Dir eng Mëschung vu Fraen, Männer, Hannergrond an Alter hunn?

Huelt Är Zäit (et ass e luese Prozess) an denkt no, wéi vill Leit Dir wëllt interviewen. E puer Saache si vum Ufank un ze berücksichtegen:

- hutt Dir e rouege Raum, dee fir jiddereen zougänglech ass fir opzehuelen? Wéini hutt Dir Zäit fir opzehuelen?
- wéi erkläert Dir de Leit, déi Dir wëllt ophuelen, wat Dir mat hinnen ze maache gedenkt? Wësse si firwat Dir se wëllt ophuelen a wat Dir plangt mat den Opzeechnungen ze maachen?
- vergewëssert Iech, datt jiddereen averstanen ass fir en Zoustëmmungsformular um Enn vun den Opzeechnungen ze ënnerschreiwen (kuckt d'Beispill um Enn vun dësem Guide).

Dir kënnt all dëst op engem Informatiounsblat notéieren, dat Dir de Leit schéckt, wann se Iech kontaktéieren (kuckt d'Beispill um Enn vun dësem Guide).

> *Mëndlech Geschichten erméiglechen eng lues Approche zum Thema fir vergiesse Geschichten erauszebréngen. Wéi vergläicht et sech mat anere Methoden, fir d'Vergaangenheet ze erfuerschen, déi Dokumenter, Fotoen oder Artefakte benotzen? Wéi eng Problemer gesitt Dir beim Gebrauch vu mëndlecher Geschicht?*

Wéi erënnere mir eis un d'Vergaangenheet?

Loosst eis unhuelen, mir wéilte méi laang Prozesser erausfannen, zum Beispill, wéi de Klimawandel d'Leit an de leschte 50 Joer beaflosst huet oder wéi d'Auswierkunge vun der Diskriminatioun iwwer Generatioune gespillt hunn, oder wéi d'Technologie sech am Laf vun engem Liewe geännert huet. An all dëse Fäll wäerte mir d'Leit froen, sech u Saachen ze erënneren, déi viru ville Jore geschitt sinn an eng laang Zäit gedauert hunn.

Déi meescht vun eis sinn net gutt, sech un Datumen ze erënneren (ausser si si wichteg), mee mir kënnen eis all un e puer Saache besser erënnere wéi un anerer.

- Mir erënneren eis gären u Saachen, déi entweder an der Zäit bedeitend waren oder déi mir elo retroaktiv als wichteg ugesinn.
- Mir erënneren eis gären u Saachen, déi ongewéinlech oder aussergewéinlech waren oder déi eis beandrockt hunn.
- Mir erënneren eis gären u Saachen, iwwer déi mir am Laf vun de Jore geschwat hunn.
- Mir kënnen eis och vläicht u kleng Saachen erënneren, déi eis hëllefen dat gréissert Bild ze komplettéieren.

Heiansdo kënne mir d'Erënnerung vun de Leit erfrëschen andeems mir se froen, Fotoen, Objeten, Dokumenter oder aner Saache kënnen ze gesinn, déi hinnen hëllefen, sech ze erënneren. Dëst kann de Leit och hëllefen, sech besser an hirer Haut ze fille, wa se hir Liewensgeschicht erzielen.

Wann Dir no Erënnerungen aus der Vergaangenheet sicht, sollt Dir iwwer wichteg Liewensphasen denken, wéi d'Kandheet, d'Zäit vum Schoulofschloss, den Ufank vun hirem Beruffsliewen, d'Grënnung vun der Famill, d'Kafe vun engem Haus, d'Erausplënnere vun de Kanner an d'Pensioun.

Wann Dir interesséiert sidd, wéi d'Leit hir Gedanken an d'Meenungen iwwer Zäit geännert hunn, kënnt Dir d'Leit froen, wat se deemools geduecht oder gefillt hunn a wat se elo doriwwer denken.

Virbereedung

Maacht Iech vertraut mat den Themen, iwwer déi Dir d'Leit interviewe wëllt, esou datt Dir wësst, vu wat se schwätzen.

Denkt un déi allgemeng Themen, déi Dir se froe wëllt, a wéi eng spezifesch Froen Dir wëllt stellen.

Ethesch a juristesch Themen

Och wann déi meescht Leit gären iwwer hir Vergaangenheet schwätzen, kënnen se onroueg oder opgereecht ginn, wann se u gewësse Leit oder Evenementer denken. Wann Äert Thema stresseg Erënnerunge mat sech bréngt, sollt Dir Iech froen, wéi Dir d'Studenten an déi Befrote virbereet. Maacht et de Leit kloer, datt keen iwwer eppes muss schwätze wat en net wëllt, a betruecht, wat fir d'Altersgrupp vum Student passend ass.

Och wann d'Gesetzer a Prozeduren iwwer d'Zoustëmmung vu Land zu Land variéieren, sollt Dir probéieren, all Befroten am Viraus alles ze erklären (en Informatiounsblat ass nëtzlech) a frot se, en Zoustëmmungsformular ze ënnerschreiwen, deen Iech d'Erlabnis gëtt fir alles ze späicheren an ze benotzen. D'Iddi vun der „informéierter Zoustëmmung" ass datt d'Befrote genee wëssen, wat Dir plangt mat hiren Opzeechnungen ze maachen ier se Iech hir Zoustëmmung ginn.

Zum Beispill, a Groussbritannie musst Dir d'Dateschutzreglementer an d'Allgemeng Dateschutzreglement (GDPR) kennen [no der Iwwersetzung d'Reglementer fir all Land afügen].

Wann Dir Auszich aus Ären Opzeechnungen an der Ëffentlechkeet benotzt, vergewëssert Iech, datt Dir keng persounebezunnen Donnéeën iwwer de Befroten oder soss Leit erausgitt.

Thematesche Guide

Denkt vun Ufank un, d'Gespréich lues ze halen. Fänkt mat engem Saz wéi dësen un:

1. sot Ären eegenen Numm, den Datum an den Numm vum Projet;
2. frot déi Persoun, mat där Dir schwätzt, hiren Numm ze soen an och all aner Informatioun déi Iech nëtzlech sinn, wéi d'Joer an d'Plaz vun hirer Gebuert asw.;
3. fänkt mat enger previsibeler Fro un, wéi hire Familljenhannergronn, fir d'Leit opzewiermen. Et hëlleft dacks, wann d'Leit am Ufank mat enger Geschicht ufänken an da weiderfueren.

Zielt dono d'Themen op, iwwer déi Dir Froe wëllt stellen, wéi och all aner spezifesch Froen an hire Suivi, déi Dir net vergiesse wëllt. Dir kënnt net all Fro opzielen. Benotzt dëst als Guide a bereet Iech op Froen, déi Iech wärend der Opnam an de Kapp kommen.

Frot zum Schluss, ob déi Persoun mat där Dir schwätzt nach eppes wéilt soen.

Maacht eng gutt Opnam

Hutt zum Zil, eng gutt Opnam ze maachen, wou Dir kloer alles héiert, wat déi aner Persoun seet.

Sëtzt jidderee bequeem? Sëtzt net ze no oder ze wäit ewech vun der Persoun, mat där Dir schwätzt. D'Breet vum Dësch ass normalerweis genuch.

Hutt Dir de Mikro sou no wéi méiglech bei déi Persoun gesat, mat där Dir schwätzt, ouni datt se sech onwuel fillt?

Gëtt et Kaméidi am Raum, deen Dir kontrolléiere kënnt? Zum Beispill, maach d'Fënsteren zou fir de Kaméidi vum Verkéier ze reduzéieren.

Schalt all Handyen am Raum aus oder setzt se op „Fligermodus". Passt op d'Zäit op – keen ass gäre gestresst a soll sech tommelen.

Froe stellen

Hutt eppes bei Iech fir ze schreiwen, fir datt Dir Notize maache kënnt. Konzentréiert Iech awer op de Befroten. Wann néideg, kënnt Dir d'Opnam erëm lauschteren. Well et e Gespréich ass, sollt Dir net déi ganz Zäit Notizen huelen.

Probéiert, net ze schwätze wärend déi Persoun schwätzt, déi Dir ophuelt (maacht eng Notiz, wann Dir eng Fro hutt).

> *Top Tipps – fir ze weisen datt Dir nolauschtert an interesséiert sidd, sëtzt Iech vis-à-vis vum Befroten, haalt Bléckkontakt a wénkt mam Kapp. Kuckt interesséiert dran!*

Lauschtert op Äre Gespréichspartner a liest net nëmmen d'Froe vun Ärer Lëscht of. Wann et interessant kléngt, frot no weideren Informatiounen. Loosst eppes Zäit, wann een e Saz fäerdeg gemaach huet, well interessant Informatioune komme bei esou Pausen dacks eraus.

„Oppe" Froe fänken u mat: wien, wat, wou, wéini, firwat a wéi? „Erzielt mer vun …", „Beschreift dëst", „Gitt mir e puer Beispiller": dat ass e gudde Suivi op Froen, Si maachen de Prozess méi lues an erméigleche méi detailléiert Äntwerten.

Stellt zum Beispill oppe Froen, déi no Beschreiwungen, Commentairen a Meenunge froen. Benotzt oppe Froe fir:

ze entdecken: Kënnt Dir mir méi doriwwer soen? Firwat war dat?

ze evaluéieren: War dëst typesch? Wat hutt Dir deemools geduecht?

fir emotionell Äntwerten ze kréien: Wéi hutt Dir Iech deemools gefillt? Wéi fillt Dir Iech elo?

Frot zum Schluss, ob de Befroten nach eppes soe wëllt.

> *Denkt drun – Wéi weise mir normalerweis de Leit, datt mir nolauschteren? Firwat muss dat anescht sinn, wa mir eng mëndlech Geschicht ophuelen?*

Ausrüstung

Maacht déi bescht Opnam, déi Dir mat Ärer Ausrüstung kënnt maachen. Üübt e bësse mat Ärer Ausrüstung, fir datt Dir wësst wat Dir maacht.

Kënnt Dir Äre Smartphone benotzen? Jo, mee … et geet besser, wann Dir eng App fir Tounopname wéi Voice Record Pro benotzt. Vergewëssert Iech, datt Dir genuch fräi Plaz hutt an datt d'Batterie voll gelueden ass. Schalt den Telefon op de Fligermodus.

Idealerweis sollt Dir e speziellen Audiorecorder vu Zoom, Tascam, Olympus, Sony oder anerer benotzen. Vergewëssert Iech, datt Dir .wav-Dateien op 44,1 kHz a 16 Bit oder méi ophëlt, wat normalerweis d'Standardastellung vun engem gudden Opnamapparat ass. E gudde Resumé vun dësem Thema fannt Dir op der Homepage vun der Oral History Society (https://www.ohs.org.uk/).

No der Opnam

Vergewëssert Iech, datt all Dokumenter fir Iech ënnerschriwwe goufen. Schreift dann e Resumé vum Interview. Och e kuerzen, einfache Resumé vun deem, wat gesot gouf ass besser wéi näischt.

02314/S, EM/141 EMOHA-Kollektioun
Befroten: Anon Gebuer: 1926
Beruff: Pensionéierten Architekt Datum vum Interview: 13/11/2007

Uert vun der Opnam:	Resumé vum Interview
Pist 1	Kuerze Beitrag zu follgenden Themen – Famill, Arméi, Zäit a Palestina, Architekteschoul, 1948. (Den Telefon schellt)
Pist 2	Formatioun
2.15	Eng Aarbecht zu Bristol fonnt, 1951 op Leicester City Architects‘ Dept. zeréckkomm
4.45	Interessi u Gebaier. Familljegeschicht.
11.55	Seng Eltere waren net dergéint, datt hie weider an d’Schoul géif goen, si hunn ëmmer méi eng héich sozial Positioun.

Bild 1: E Beispill vun engem einfache Resumé

Editéiere vum Toun

Wat och ëmmer Dir maacht, Dir musst warscheinlech Är Opnam editéieren. Audacity ass e populären a gratis Programm fir d’Editéiere vum Toun, mee et ginn och anerer. Et gi vill Tutorials op YouTube an op der Websäit vun Audacity.

Är Masterdatei sollt am Idealfall eng .wav-Datei sinn, mee dëst ass ze grouss fir eng allgemeng Benotzung. Dofir maacht .mp3-Dateie fir den Internet oder aner Zwecker. Den Inhalt an d’Längt vun de Clips sollten op Äert Zilpublikum ugepasst ginn.

Wou sollt Dir alles späicheren?

Vergewëssert Iech, datt Dir Är Interviewen op enger sécherer Plaz späichere kënnt, op déi nëmmen Dir Zougang hutt. Wann Dir keng Cloud-Späicherung oder Netzwierkspäicherung hutt, déi gebackuppt ass, da betruecht, e PC, e Laptop oder eng portabel Festplack zu huele fir eng Kopie vun den Opzeechnungen ze späicheren. Luet d‘Audioopnam vun Ärem Opnamapparat sou séier wéi méiglech no der Opnam erof. Maacht op d’mannst eng Kopie dovun an nach Kopië vu Fotoen oder gescannten Dokumenter. Kuckt d’institutionell Richtlinne vun Ärem Land fir eng sécher Späicherung.

Benotze vu mëndlecher Geschicht

Zousätzlech zu den offensichtleche Virdeeler fir d’Educatioun, kënnen Opzeechnunge vu mëndlecher Geschicht och fir Gespréicher, Virliesungen, Podcasts, Bloggs, Bicher, Websäiten, Audiotouren, Familljegeschicht, Schoulcoursen, Ausstellungen an Interpretatiounen, Erënnerungsaarbecht, Theater, Radio, Touncollagen, Drama, Danz, Poesie, Digital Storytelling, kreatiivt Schreiwen, Fotografie a Konschtwierk kënne benotzt ginn.

Weider Informatiounen a Linken

D’Websäit vun der Oral History Society gëtt detailléiert Informatiounen iwwer all Aspekter

vun der mëndlecher Geschicht an de Schoulen a mat jonke Leit. Equipement, Käschten, juristesch an ethesch Consideratiounen sinn ofgedeckt, a Linke gi fir Beispiller vu Lektiounspläng, Projeten an illustrativen Audio-Clips zur Verfügung gestallt.

Link op d'Websäit: https://www.ohs.org.uk/for-schools-main-page/

Link op gutt Rotschléi iwwer ethesch a juristesch Themen: https://www.ohs.org.uk/ethics-and-legalities-for-schools/

Tipps fir mëndlech Geschicht ginn et op YouTube: https://youtu.be/fiyLiZb0Bm8?si=5HNBe9VBVgFuz_2d

Dës Ressource, progressiv an ausféierlech, gouf vum East Midlands Oral History Archive vun der Universitéit vu Leicester fir de Slow-Memory-Projet (https://www.slowmemory.eu/) an Zesummenaarbecht mam Professer Natalie Braber vun der Universitéit vun Nottingham Trent zesummegestallt.

Pionéiersprooch: Linguistesch Praxis vu Minièresgemeinschaften als kulturelle Patrimoine

Beispill: Informatiounsblat

Och wann den Interessi fir sproochlech Variatiounen an den East Midlands leschtens eropgaang ass, gouf et nach ni eng komparativ Etude vu Minièren a Groussbritannien. Kuelenofbau an aner Industrië waren ëmmer wichteg fir d'Wirtschaft vum Land, an et ginn Opzeechnunge vu Minièren aus de leschte Joerhonnerten. Vill Minièrë goufen an den 1980er Joren zougemaach an d'Enn vun de Kuelegrouwen huet zum wirtschaftleche Réckgang a ville Regioune gefouert.

D'Sprooch, déi en Aarbechter an de Minière benotzt huet, war normalerweis op d'Minière begrenzt, an hien huet do Ausdréck gebraucht, déi hien doheem net gebraucht huet. De Gebrauch vun enger anerer Sprooch an de Minièren huet d'Minnenaarbechter zesummegeschweesst an eng Zort Brudderschaft gegrënnt a verstäerkt. Dëse Projet wäert d'Wierder sammelen, déi vun Aarbechter an de Minière a Groussbritannie geschwat goufen, a kucken, wéi änlech an ënnerschiddlech Wierder a verschiddene Regioune gebraucht goufen. E wäert Wierder, Witzen, Geschichten a Lidder sammelen, déi a Gefor sinn auszestierwen, an hëlleft déi bemierkenswäert Vitalitéit vu regionalen Dialekter opzeweisen.

Fir dëst Zil ze erreechen, wäerte mir:

- eng Sammlung vun Audioopzeechnunge vun aktuellen a fréiere Minnenaarbechter zesummestellen, fir de Sproochgebrauch vun dëse Leit ze studéieren;
- eng schrëftlech Etude vun den Audioopnamen erstellen, déi eisen Echantillon ausmécht, mat besonnesche sproochlechen Notizen, fir dialektologesch a soziolinguistesch Fuerschungszwecker.

All Interview, dee mir als Deel vun dësem Projet maachen, **GËTT OPGEHOLL** a sécher a verantwortungsvoll gespäichert. Mir wäerten all Fräiwëlleger doen, en Zoustëmmungsformular virun der Opnam ze ënnerschreiwen, an deem si erklären, datt si averstane sinn, datt en Audio an/oder eng schrëftlech Opnam vun hirem Interview vun der Universitéit fir Fuerschungszwecker versuergt gëtt an datt relevant Deeler dovunner a Publikatiounen an/oder Presentatiounen an op Websäite publizéiert ginn. E puer Participante kënnen och gefrot ginn, ob se averstane sinn, a Verbindung mam Projet fotograféiert ze ginn. Nodeems d'Opnamen ofgeschloss sinn, kréien d'Fräiwëlleger d'Méiglechkeet, hir Beiträg ze lauschteren an eventuell Zensuren ze froen. All Fräiwëllegen huet d'Recht, fir sech zu all Moment an ouni Angab vu Grënn aus der Etude zréckzezéien.

Et ass geplangt, datt dës Aarbecht zu wëssenschaftlechen Artikelen a Presentatiounen op nationalen an internationale Konferenze féiert an dass se en Deel vu Websäiten a soss soziale Medie ginn. Zousätzlech kënnen d'Opzeechnunge vun de Beiträg, déi am Kader vun dësem Projet gemaach goufen, an déi ëmmer méi grouss Sammlung vu Ressourcë vun der British Library kommen, wou se souwuel fir Fuerscher wéi Laien zougänglech sinn.

Wann Dir weider Froen hutt, kontaktéiert wgl. de

Professer Natalie Braber – natalie.braber@ntu.ac.uk

Beispill fir en Zoustëmmungsformular fir d'Fuerschung

Pionéiersprooch: Linguistesch Praxis vu Minièresgemeinschaften als kulturelle Patrimoine

Ech verstinn, datt dëse Projet am Aklang mat den ethesche Fuerschungsrichtlinnen (Research Ethics Codes of Practice) vun der Universitéit vun Nottingham Trent duerchgefouert gëtt, déi disponibel sinn op: [Weblink uginn].

D'Material, dat als Deel vun dëser Etude gesammelt gëtt, gëtt sécher an am Aklang mat dem Dateschutzgesetz 1998 gespäichert.

Ech hunn d'Informatiounsblat gelies a verstanen, dat ech krut.	Jo ☐	Nee ☐
Ech hat d'Geleeënheet, Froen iwwer de Projet ze stellen, déi zu menger voller Zefriddenheet beäntwert goufen.	Jo ☐	Nee ☐
Ech si bewosst, datt ech zu all Moment an ouni Angab vu Grënn, mech vun der Etude zeréckzéie kann.	Jo ☐	Nee ☐
Ech sinn averstanen, datt d'Opnamen, déi ech gemaach hunn, fir dës Etude benotzt kënne ginn.	Jo ☐	Nee ☐
Ech sinn averstanen, datt kuerz Passage vun de spezifizéierten Opnamen transkribéiert an op wëssenschaftleche Konferenzen an a Publikatiounen oder op Websäite benotzt kënne ginn.	Jo ☐	Nee ☐
Ech sinn averstanen, datt déi spezifizéiert Opnamen als Deel vum Projet katalogiséiert an a Publikatiounen oder um Internet publizéiert kënne ginn.	Jo ☐	Nee ☐

Numm [DRÉCKBUSCHTAWEN] ……..…….

Ënnerschrëft ……..

Datum ……